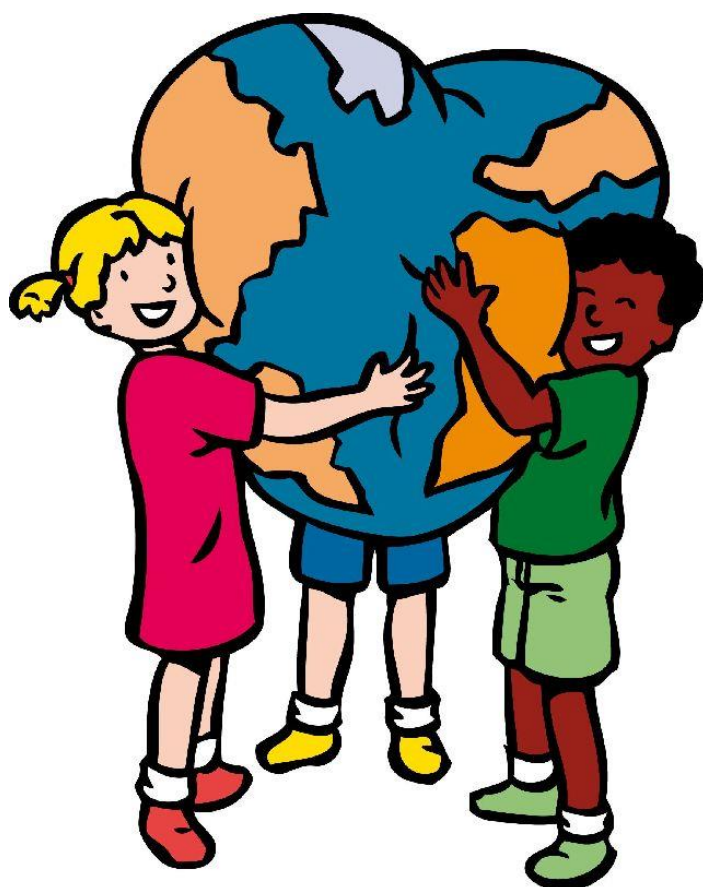

Anti – pestprotocol Basisschool Kunstrijk

(onderdeel van het veiligheidsplan Delta – Vreedzame school)

We hebben hart voor elkaar

Inleiding

Basisschool Kunstrijk is een open katholieke school. Dit betekent voor ons dat we op onze school vanuit een bepaalde sfeer en grondhouding met de kinderen en elkaar werken. We vinden het heel belangrijk dat de kinderen zich thuis voelen bij ons op school. Iedereen hoort erbij. Samen met de kinderen, hun ouders en de leerkrachten proberen we van de school een plek te maken waar iedereen graag is en waar iedereen weet: wij horen bij elkaar. Respect voor iedere overtuiging staat voorop. Wij erkennen en herkennen pestgedrag en ondernemen actie ter voorkomen van pestgedrag.

In dit protocol is vastgelegd hoe de Basisschool Kunstrijk het pestgedrag van kinderen benadert. Via dit protocol wil de school alle betrokkenen op de ernst van pesten wijzen en daarnaast zowel handreikingen geven om te werken aan een veilige school, als een stappenplan bieden bij systematisch pestgedrag.

Doel van dit anti – pestprotocol

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen. Door de regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan. Uitgangspunt is onze pedagogische aanpak d.m.v. de methode Vreedzame School.

Vreedzame School

De Vreedzame School beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren wat het betekent om een 'democratisch burger' te zijn : open staan voor en kunnen overbruggen van verschillen tussen mensen, een bijdrage leveren aan het algemeen belang, en actief verantwoordelijk willen zijn voor de gemeenschap. Daarmee bieden we kinderen perspectief en hoop : ze ervaren dat het uitmaakt dat ze er zijn, dat ze 'er toe doen'.

Op het niveau van de leerlingen streeft het programma ernaar om kinderen te leren :

1. Op een democratische manier met elkaar beslissingen te nemen
2. Constructief conflicten op te lossen
3. Verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en voor de gemeenschap
4. Een open houding aan te nemen tegenover verschillen tussen mensen
5. Volgens welke principes onze democratische samenleving is ingericht.

Op het niveau van de school realiseert het programma een positief sociaal en moreel klimaat, waarin:

- Iedereen op een positieve manier met elkaar omgaat
- De eigen kracht van kinderen benut wordt
- Leerkrachten en leerlingen zich veilig voelen en prettig werken
- Handelingsverlegenheid bij leerkrachten voorkomen wordt.

Verschil tussen plagen en pesten?

Er is een groot verschil tussen plagen en pesten. Als je geplaagd wordt, kun je altijd terugplagen. Dan komen er geen problemen. Plagen is niet gemeen, plagen is grappig. Om plagen kun je lachen en een volgende keer is een ander aan de beurt.

Toch moet je met plagen ook opletten. Als hetzelfde kind lang geplaagd wordt, dan vindt diegene dat misschien niet meer leuk. En dan is het pesten. Er zijn ook gevoelige kinderen die niet goed tegen plagen kunnen en dat eerder als pesten ervaren. Het is belangrijk dat je daar goed op let.

Soms wordt de vraag gesteld is het nu plagen of Pesten, daar is maar 1 antwoord op. De ontvanger bepaalt of het Plagen of Pesten is. De zender kan het nog net zo leuk bedoelt of gezegd hebben, de ontvanger bepaald.

Bij Pesten is de sfeer juist niet positief en er is altijd sprake van meer tegen 1. Er is sprake van een machtsverschil, het slachtoffer is niet in staat tegen de sterkere partij (pestkop met meelopers) te verweren. Pesten is altijd gemeen bedoeld en het kan niet in je eentje worden gestopt.

De verschillen tussen plagen en pesten in een overzicht

PLAGEN

Gebeurt af en toe

Iedereen is gelijk. Eerst plaagt de één en dan plaagt de ander weer

Het gaat heen en weer

Voor de lol

Je kunt zeggen als het niet meer leuk is

Voor iedereen is het leuk

PESTEN

Gebeurt vaak en lang

Eén of meer kinderen spelen de baas

Gaat altijd één kant op met vaak hetzelfde slachtoffer

Gemeen bedoelt

Het is moeilijk of niet te stoppen

Voor de één is het leuk maar voor de ander niet

Online Pesten (Cyberpesten), de Online wereld van kinderen & jongeren op social media

Deze manier van pesten bestaat nog niet zo heel lang en is ook lang niet zo zichtbaar als het pesten in het 'echte leven'. Het gebeurt veel via de mobiele telefoon of via internet. Het nadeel van online pesten is dat het vaak anoniem gebeurt, wat de pester een extra machtspositie geeft.

De gevolgen bij online pesten zijn vaak groter dan bij het 'gewone' pesten. Je kunt je als kind moeilijker verdedigen, het is een publieke vernedering omdat iedereen het kan lezen en het blijft actief omdat het lastig is om iets van internet te verwijderen.

Het is daarom zaak om in geval van digitaal pesten in een zo vroeg mogelijk stadium als ouders en leerkracht contact te leggen om gezamenlijk het probleem aan te kunnen pakken.

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen : leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de meelopers), leerkrachten en de ouders.
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld (Vreedzame School).
- Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Checklist pestsignalen

Hieronder staan een aantal signalen beschreven die zouden kunnen duiden op pestgedrag binnen je groep. Uiteraard zijn de signalen op zich niet veel zeggend : even alleen willen zijn is heel gezond en normaal. Maar let toch eens op onderstaande punten. Bij twijfel altijd overleggen met een collega, of de IB 'er en de anti – pest – coördinator is dan verstandig. Met het kind zelf op een rustige plek praten helpt natuurlijk ook. Vervolgens kun je ook ouders vragen of zij signalen zien. Doe dat pas na intern overleg : het is verstandig ruim tijd te nemen voor een gesprek met ouders. Ouders schrikken en vrezen het ergste . Vaak willen ze direct actie gericht naar potentiële pesters. Gepeste kinderen vrezen te snelle en beschuldigende acties. Ze zijn bang voor de consequenties.

1. Het pestslachtoffer staat alleen in de pauzes.
2. Het pestslachtoffer zoek tijdens de pauzes steeds contact met de pleinwacht.
3. Het pestslachtoffer mag niet meedoen met een spel, terwijl een ander kind even later nog wel mag meedoen.
4. Het pestslachtoffer speelt bijna altijd met jongere kinderen.
5. Het pestslachtoffer wil niet naar buiten.
6. De meeste kinderen willen niet met hem/haar samenwerken.
7. Zuchten, piepen en steunen van andere kinderen als een pestslachtoffer een idee aandraagt of in de kring iets zegt.
8. Andere kinderen reageren negatiever op een fout van het pestslachtoffer, dan bij andere kinderen.
9. Klasgenoten vinden steeds alles van het pestslachtoffer stom.
10. Andere kinderen reageren negatiever op een fout van het pestslachtoffer, dan bij andere kinderen.
11. Het pestslachtoffer, de ouder(s), en/of andere kinderen geven aan dat er gepest wordt.
12. Al het pestslachtoffer niet meer naar school wil en/of klaagt over bijvoorbeeld hoofdpijn en buikpijn, terwijl deze pijnen in weekenden/vakanties verdwijnen.
13. Het pestslachtoffer wil bepaalde kleren niet meer aan naar school.
14. Het pestslachtoffer is gauw prikkelbaar of boos.
15. Het pestslachtoffer heeft nachtmerries, of gaat weer bedplassen.
16. Het pestslachtoffer wordt nooit uitgenodigd op feestjes/partijtjes.
17. Het pestslachtoffer vertoont pestgedrag naar kinderen in een veel lagere positie in de hiërarchie.

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Hoe gaan wij op de Basisschool Kunstrijk met pesten om?

- Een effectieve manier om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen (Vreedzame School)
- Aan het begin van elk schooljaar wordt er extra aandacht besteed aan de regels en afspraken en aan het pestprotocol. Hiervoor wordt de methode Vreedzame School gehanteerd.
- De groepsafspraken worden door alle kinderen uit de groep onderschreven en wordt op een centrale (Vreedzame School) plek opgehangen.
- Op school werken wij wekelijks met de Vreedzame school. Daarnaast wordt er dagelijks in de groep de afspraken herhaalt en besproken.

Bij een signaal van pesten:

- De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.
- Bij herhaaldelijk pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek met de leerling die pest.
- Bij pestgedrag worden de ouders (van pester en gepeste) op de hoogte gebracht van het pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.
- Leerlingen kunnen de anti pest coördinator inschakelen als ze een vertrouwenspersoon zoeken en zich niet meteen gehoord voelen. De anti pest coördinator neemt dit altijd serieus en zal actie ondernemen waar nodig.

Onderhuids pesten

In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

De leerkracht en/of anti pest coördinator biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de IB 'er, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk. In dit verband zal er ook een vertrouwenspersoon ingeschakeld worden via Delta.

Aanpak van de ruzies en pestgedrag in vier stappen :

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij :

Stap 1

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Stap 2

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht (en de plicht) het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

Stap 3

De medewerker brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties.

Stap 4

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de medewerker duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest / ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking. Ook wordt de naam van de ruziemaker / pester in Esis genoteerd. Bij iedere melding in Esis omschrijft de medewerker 'de toedracht'. Bij de derde melding in Esis worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie – pestgedrag. Medewerker(s) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

Begeleiding van de gepeste leerling :

- Medeleven tonen en luisteren en vragen : hoe en door wie wordt er gepest;
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten;
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren;
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen;
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- Sterke kanten van de leerling benadrukken;
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt;
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s);
- Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog oer kan nemen.

Begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste;
- Excuses aan laten bieden;
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft;
- Pesten is verboden in en om de school; wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als het kind zich aan de regels houdt;
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop – eerst – nadenken – houding' of een andere manier van gedrag aanleren;
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?;
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn;
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn :

- Een problematische thuissituatie;
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen);
- Voortdurend in een niet – passende rol worden gedrukt;
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan;
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

In de groep

- We maken het probleem bespreekbaar in de groep.
- We stimuleren dat de kinderen een eigen standpunt innemen en steun bieden voor de gepeste leerling.
- We bespreken met de leerlingen dat “meedoen” met de pester meestal kan leiden tot verergering van het probleem..
- We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals : sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

Overigens maakt de desbetreffende leerkracht het pesten bekend bij het gehele team, zodat iedereen er alert op kan reageren!

Anti pest coördinatoren:

Wij hebben op de Basisschool Kunstrijk twee anti pest coördinatoren. Zij zijn, als het op pestgedrag gaat, de vertrouwenspersoon van leerlingen die zich niet direct bij hun eigen leerkracht gehoord voelen. De anti pest coördinator neemt de leerling altijd serieus, neemt de tijd voor de leerling en zal actie ondernemen, naast een luisterend oor, waar nodig. Ze hangen zichtbaar op school zodat leerlingen weten bij wie ze terecht kunnen.

Adviezen aan de ouders

Ouders van gepeste kinderen :

- a. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- b. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- c. Pesten op school kunt u het beste direct met de medewerker bespreken;
- d. Door positieve stimulering en zgn. een schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen;
- e. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- f. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- a. Neem het probleem van uw kind serieus;
- b. Raak niet in paniek : elk kind loopt kans pester te worden;
- c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;

- e. Besteed extra aandacht aan uw kind;
- f. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- g. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- d. Geef zelf het goede voorbeeld;
- e. Leer uw kind voor anderen op te komen;
- f. Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Schorsing en verwijdering

In hele uitzonderlijke gevallen moet er gekozen worden voor een heel vervelende maatregel.

Verwijdering voor bepaalde tijd (schorsing) bij ernstig wangedrag van leerlingen of ouders, meestal om tijd te winnen voor het zoeken naar een noodoplossing geschiedt in principe na overleg met de leerling, ouders en betrokken groepsleerkracht. Van de maatregel (reden, aanvang, duur) worden bevoegd gezag, ouders en inspectie schriftelijk op de hoogte gesteld. Definitieve verwijdering kan slechts plaatsvinden bij ernstige, onherstelbare verstoring van de relatie tussen de school en de leerling/ouders. Bevoegd gezag gaat over tot de definitieve verwijdering nadat zij zowel de groepsleerkracht als de ouders gehoord hebben en nadat een nieuwe toelatende school is gevonden (binnen acht weken). Ouders en de leerplichtambtenaar worden schriftelijk van de maatregel op de hoogte gesteld.

